

Тетяна Артёмова

ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

Військовий стан в Україні справляє значний негативний вплив майже на всі країни світу через загальний стан невизначеності господарських перспектив, ризику політико-економічної нестабільності, порушення ринкової рівноваги внаслідок зростання цін на енергоносії, зернові культури, пшеницю та кукурудзу, соняшник та добрива. За прогнозами впливових експертів, найближчим часом бойові дії в Україні здатні суттєво погіршити загальну світову економічну динаміку. Звісно, найбільшої шкоди для розвитку завдано саме економіці України, де скорочення темпів зростання ВВП вже сьогодні сягає більше 45 %.

Загалом фахівці зазначають, що війна в Україні зумовлює перехід до нового світового політико-економічного порядку – стану «*нової реальності*», в межах якого відбудуватимуться суттєві зміни в торгівлі енергоносіями, сільськогосподарською сировиною, технологіями, зсуви в ланцюжках поставок, організації платіжних систем, в структурі валютних резервів, в механізмах державного регулювання ринків.

Довгострокові тенденції із зміни економічних відносин під впливом участі у військових діях зумовлені низкою фінансово-економічних санкцій, введених проти Росії країнами-технологічними лідерами, а також збільшенням загальних урядових й приватних витрат на оборону, зміною структури енергетичних ринків й валютних резервів, фрагментацією платіжних систем та іншими чинниками. У сукупності це зменшить суспільні вигоди від користування усталеними спільними інститутами, зокрема, єдиною глобальною фінансово-економічною системою.

Осередком повоєнного відновлення України є будівництво стійкої до глобальних загроз економічної системи, яка функціонуватиме за інноваційними принципами на засадах нової інфраструктури. На відновлення зруйнованої інфраструктури знадобиться значне фінансування із суттєвим безоплатним елементом; втім економіко-технологічна реконструкція та повернення біженців сприятимуть поживленню економічного зростання, зміцненню суспільних інститутів та державної політики, що в кінці кінців забезпечить належні дивіденди від відновлення для економічного зростання в Україні.